

Dokument s plenarne sjednice

A9-0321/2021

15.11.2021

IZVJEŠĆE

o provedbi Direktive o energetske svojstvima zgrada
(2021/2077(INI))

Odbor za industriju, istraživanje i energetiku

Izvjestitelj: Seán Kelly

SADRŽAJ

	Stranica
OBRAZLOŽENJE – SAŽETI PREGLED ČINJENICA I REZULTATA ISTRAŽIVANJA ...	3
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	10
MIŠLJENJE ODBORA ZA PROMET I TURIZAM	24
INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU	32
KONAČNO GLASOVANJE POIMENIČNIM GLASOVANJEM U NADLEŽNOM ODBORU.....	33

OBRAZLOŽENJE – SAŽETI PREGLED ČINJENICA I REZULTATA ISTRAŽIVANJA

Kontekst

Zgrade su neophodan element za postizanje ciljeva EU-a u pogledu ugljične neutralnosti, energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije. Postizanje klimatskih ciljeva čini se nemogućim bez dekarbonizacije naših životnih i radnih prostora. Na njih otpada 36 % emisija stakleničkih plinova i 40 % potrošnje energije u EU-u. Ipak, 75 % zgrada u Europi danas nije energetske učinkovite, uglavnom zbog toga što su mnoge od zgrada koje su danas u uporabi izgrađene prije nego što su postojeći zahtjevi bili na snazi.

Budući da je Unija nedavno postavila cilj smanjenja neto emisija za 55 % do 2030., unapređenje energetske svojstava zgrada mora biti jedan od najvažnijih čimbenika za ostvarivanje tog cilja. Točnije, emisije stakleničkih plinova u zgradama u EU-u trebale bi se smanjiti za 60 %, njihova konačna potrošnja energije za 14 %, a potrošnja energije za grijanje i hlađenje za 18 %. Obnova radi povećanja energetske učinkovitosti donosi i brojne ekološke, društvene i gospodarske koristi, koje dovode do uštede energije, nižih razina emisija, smanjenih računa za energiju za kućanstva i otvaranja novih radnih mjesta, kao i do poboljšanja europske konkurentnosti i gospodarske otpornosti.

Na nove se zgrade primjenjuju najnoviji energetske zahtjevi, no ne smije se zaboraviti nužnost poboljšanja energetske učinkovitosti postojećih zgrada jer će se prema procjenama oko 85 – 95 % njih koristiti do 2050. Stoga svaka uvjerljiva strategija mora biti usmjerena i na fond zgrada i na novogradnje.

Međutim, stopa obnova zgrada trenutačno je niska i iznosi oko 1 % godišnje, a program obnove ne obuhvaća uvijek energetske aspekte. Obično je usmjeren na potrošnju energije kako bi se smanjili gubici u opskrbi i na poboljšanje tehničkih sustava zgrada. Rijetko se odabire ugradnja sustava energije iz obnovljivih izvora, a još se rjeđe otklanjaju strukturni problemi povezani s energetske učinkovitošću. Zbog toga se preispituju postojeće strategije kako bi se ubrzala stopa obnove i riješili problemi u pogledu energetske učinkovitosti.

Na stopu obnove zgrada negativno utječe i činjenica da se najveći potencijalni dobitci ostvaruju u stambenom sektoru¹, u kojemu su najmodavci raspršeniji nego u nestambenom sektoru.

Zakonodavni okvir

Navedena su zapažanja bila osnova za intervenciju na razini Unije s ciljem usklađivanja i postavljanja minimalnih očekivanja za poboljšanje energetske svojstava zgrada.

Direktiva 2010/31/EU (Direktiva o energetske svojstvima zgrada) osnovni je pravni instrument u Europskoj uniji. Njome se utvrđuje sveobuhvatan i integriran pristup poboljšanju učinkovite uporabe energije u novim i postojećim stambenim i poslovnim zgradama. Odredbe Direktive o energetske svojstvima zgrada obuhvaćaju energetske potrebe za toplinsku

¹ Prema procjeni učinka za Plan za postizanje klimatskog cilja do 2030. potražnja za energijom za grijanje i hlađenje najviše bi se trebala smanjiti u stambenom sektoru, između –19 % i –23 % u odnosu na 2015.

izolaciju, zagrijavanje prostorija i toplu vodu, hlađenje, ventilaciju i rasvjetu.

Direktiva o energetske svojstvima zgrada ima dva komplementarna cilja, a to su ubrzanje obnove postojećih zgrada do 2050. i potpora modernizaciji svih zgrada primjenom pametnih tehnologija te jasnije veze s čistom mobilnošću. Cilj je direktive i osigurati stabilno okruženje za odluke o ulaganjima te omogućiti potrošačima i poduzećima donošenje informiranijih odluka za uštedu energije i novca.

Direktivom o energetske svojstvima zgrada od država članica zahtijeva se da donesu dugoročne strategije obnove i utvrde minimalne zahtjeve za energetska svojstva novih zgrada i postojećih zgrada koje se podvrgavaju većoj obnovi. Drugim riječima, potiče se konvergentan i ambiciozan pristup dugoročnoj obnovi zgrada bez propisivanja brzine i načina obnove, o kojima odlučuju same države članice.

Dopunjena je Direktivom 2012/27/EU (Direktiva o energetske učinkovitosti) koja sadržava odredbe o obnovi zgrada i dugoročnim strategijama za mobilizaciju ulaganja u obnovu nacionalnih fondova zgrada.

Posljednja revizija Direktive o energetske svojstvima zgrada provedena je 2018. Direktiva o energetske svojstvima zgrada i Direktiva o energetske učinkovitosti izmijenjene su Direktivom (EU) 2018/844, koja je stupila na snagu 9. srpnja 2018. i koju je trebalo prenijeti do 10. travnja 2020. Važno je napomenuti da se **ovo izvješće o provedbi odnosi na najnovije izmjene Direktive o energetske svojstvima zgrada** koje su tada uvedene, osobito zahtjeve da države članice predstavljaju izmijenjene inačice svojih dugoročnih strategija obnove, i ne obuhvaća provedbu dijelova te direktive na koje posljednja revizija nije utjecala.

Države članice već su na temelju članka 4. Direktive o energetske učinkovitosti imale obvezu predstaviti dugoročne strategije obnove kako bi omogućile provedbu svojih mjera na terenu u obliku strateškog planiranja, djelotvornih politika i financijske potpore. Očekivalo se da će detaljno razrađene dugoročne strategije obnove ubrzati isplativu obnovu postojećih zgrada i osigurati povećanje stope temeljitih obnova. Strategija nije sama po sebi cilj, nego polazna točka za snažnije djelovanje. Dugoročne strategije obnove dio su i nacionalnih energetske i klimatske planova. Iako države članice moraju donijeti dugoročne strategije obnove, nemaju zakonsku obvezu njihove provedbe, pa ih Komisija može samo procijeniti, no ne i kontrolirati njihovu djelotvornost.

Dugoročne strategije obnove revidirane su 2014. i 2017. Obveza država članica u pogledu izrade dugoročnih strategija obnove za nacionalne fondove zgrada premještena je 2018. iz Direktive o energetske učinkovitosti u Direktivu o energetske svojstvima zgrada. Člankom 1. Direktive (EU) 2018/844 uveden je u Direktivu o energetske svojstvima zgrada novi članak 2.a o dugoročnim strategijama obnove i stavljen je izvan snage članak 4. Direktive o energetske učinkovitosti.

Najnoviji događaji

Komisija je 2019. izdala preporuku o obnovi zgrada² i preporuku o modernizaciji zgrada³ na temelju revizije Direktive o energetske svojstvima zgrada iz 2018. kako bi se državama članicama olakšalo prenošenje i provedba direktive.

- Komisija je u međuvremenu radila na sljedećoj reviziji Direktive o energetske svojstvima zgrada u okviru paketa „Spremi za 55 %”. Izmjene Direktive o energetske svojstvima zgrada najavljene su u komunikaciji o strategiji Vala obnove iz listopada 2020.⁴ U okviru tog procesa u veljači 2021. objavila je početnu procjenu učinka⁵. Njezin je cilj 15. prosinca 2021. donijeti zakonodavni prijedlog o reviziji Direktive o energetske svojstvima zgrada.

Elementi posljednje revizije Direktive o energetske svojstvima zgrada

Budući da je ovo izvješće o provedbi ograničeno na najnovije izmjene Direktive o energetske svojstvima zgrada, vrijedi istaknuti koje su to izmjene i koji su bili ciljevi u vrijeme njihova donošenja.

- Dugoročne strategije obnove (članak 2.a stavak 1.)

S obzirom na nedostatke strategija iz 2014. i 2017. i sve veću hitnost borbe protiv klimatskih promjena, revizijom Direktive o energetske svojstvima zgrada iz 2018. prošireni su zahtjevi za strategije obnove. Konkretno, proširen je opseg dugoročnih strategija obnove. Kao i u prethodnim inačicama, te se strategije primjenjuju na nacionalni fond javnih i privatnih, stambenih i nestambenih zgrada. Međutim, izmijenjenom Direktivom o energetske svojstvima zgrada uvedene su nove i šire obveze te su utvrđena nova područja politike i mjere koje će biti obuhvaćena tim dugoročnim strategijama.

Dugoročnim strategijama obnove država članica odsad moraju biti obuhvaćeni postojeći elementi (vidjeti članak 4. Direktive o energetske učinkovitosti) i novi elementi (vidjeti članak 2.a Direktive o energetske svojstvima zgrada). Osnovna promjena bila je obveza da se u dugoročnim strategijama obnove opiše kako će se podupirati obnova nacionalnog fonda zgrada u energetske visokoučinkovite i dekarbonizirane zgrade do 2050. i time olakšati troškovno učinkovita pretvorba postojećih zgrada u zgrade gotovo nulte energije.

Osim toga, države članice potiče se da pomno razmotre nove elemente svojih strategija (odnosno ključne točke, pokazatelje, dugoročniju viziju, pokretačke točke, zgrade s najgorim svojstvima, energetske siromaštvo i pametne tehnologije) kako bi zajamčile što veću učinkovitost relevantnih politika i mjera.

Komisija je pokrenula internetsku stranicu za dugoročne strategije obnove⁶ i u ožujku 2021.

² Preporuka Komisije (EU) 2019/786 od 8. svibnja 2019. o obnovi zgrada (priopćeno pod brojem dokumenta C(2019) 3352) (Tekst značajan za EGP) C/2019/3352. SL L 127, 16.5.2019., str. 34.–79.

³ Preporuka Komisije (EU) 2019/1019 od 7. lipnja 2019. o modernizaciji zgrada (Tekst značajan za EGP). C/2019/4135. SL L 165, 21.6.2019., str. 70.–128.

⁴ COM/2020/662 final. „Komisija će 2021. preispitati Direktivu o energetske učinkovitosti i Direktivu o energetske svojstvima zgrada. Predložiti će uvođenje strože obveze posjedovanja energetske certifikata uz postupno uvođenje obveznih minimalnih standarda energetske svojstava za postojeće zgrade. Predložiti će i proširenje zahtjeva za obnovu zgrada na sve razine javne uprave. U procjenama učinka uz te zakonodavne revizije razmotrit će se različite opcije u pogledu opsega, područja primjene i vremenskog okvira tih zahtjeva.”

⁵ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12910-Energetska-ucinkovitost-Revizija-Direktive-o-energetske-svojstvima-zgrada_hr

⁶ https://ec.europa.eu/energy/topics/energy-efficiency/energy-efficient-buildings/long-term-renovation-strategies_en

objavila radni dokument službi u kojemu je predstavila preliminarnu procjenu 13 takvih strategija⁷.

- Plan (članak 2.a stavak 2.)

Plan je sada obvezan element dugoročnih strategija obnove. On sadržava „mjere i mjerljive pokazatelje napretka utvrđene na domaćoj razini s obzirom na dugoročni cilj smanjenja emisija stakleničkih plinova u Uniji za 80 – 95 % do 2050. u usporedbi s 1990.”

- Obveza olakšavanja pristupa mehanizmima za potporu mobilizaciji ulaganja (članak 2.a stavak 3.)

U najnovijoj inačici Direktive o energetske svojstvima zgrada uvodi se obveza za države članice da olakšaju pristup financijskim mehanizmima za potporu mobilizaciji ulaganja kako bi se ostvarila obnova u skladu s nacionalnom strategijom. Ta se obveza nadovezuje na članak 20. Direktive o energetske učinkovitosti kojim se od država članica zahtijeva da olakšaju uspostavu instrumenata financiranja ili uporabu postojećih za mjere poboljšanja energetske učinkovitosti. Međutim, ta odredba nije postojala u članku 4. Direktive o energetske učinkovitosti. Države članice stoga će morati omogućiti pristup nizu financijskih mehanizama za potporu mobilizaciji ulaganja kao pokretača svojih dugoročnih strategija obnove.

- Javno savjetovanje i praćenje (članak 2.a stavak 5.)

Pri izradi dugoročne strategije obnove „svaka država članica provodi javno savjetovanje”. To je nov element koji nije postojao u članku 4. Direktive o energetske učinkovitosti. Savjetovanje se odnosi na cjelovite strategije. Budući da javna savjetovanja mogu poboljšati rezultate politike, Direktivom o energetske svojstvima zgrada ona su postala obvezna, no svakoj je državi članici prepušteno da odredi njihov oblik i metodu. Države članice mogu razmotriti i mogućnost uspostave platforme dionika.

- Tehnički sustavi zgrade (članak 8.)

Revizijom se znatno proširuje obveza da se pri obnovi ili izgradnji zgrada ugrađuje oprema koja pridonosi elektromobilnosti i pokazateljima pripremljenosti za pametne tehnologije. Takve odredbe, koje nisu postojale u inačici direktive iz 2010., opravdane su rastućom potrebom za parkirnim mjestima, električnim kabelima i stanicama za punjenje električnih vozila u novim i obnovljenim zgradama te razvojem novih alata kojima se može doprinijeti uštedi energije, primjerice opreme za zasebno samoreguliranje prostorija i zamjene fizičkih pregleda automatizacijom zgrada i elektroničkim nadzorom tehničkih sustava zgrada.

- Financijske mjere (članak 10. stavak 6.)

U prethodnoj inačici Direktive o energetske svojstvima zgrada države članice bile su isključivo dužne da „kod osiguravanja poticaja za izgradnju ili značajnu obnovu zgrada vode računa o troškovno optimalnim razinama energetske učinkovitosti”. U reviziji iz 2018. propisuje se da „povezuju svoje financijske mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti u obnovi zgrada s ciljanim ili ostvarenim uštedama energije”, no dopuštaju se različiti pristupi za ostvarivanje tih ciljeva i državama članicama daje se fleksibilnost provedbe u skladu s nacionalnim ili regionalnim uvjetima.

⁷ Radni dokument službi Komisije: *Preliminary analysis of the long-term renovation strategies of 13 Member States* (Preliminarna analiza dugoročnih strategija obnove 13 država članica) (SWD(2021) 69 final)

- Baze podataka o energetske certifikatima (članak 10. stavak 6.a)

Energetski certifikati važni su instrumenti koji bi trebali pridonijeti poboljšanju energetske svojstava zgrada i utvrđivanju stanja zgrade te informiranju najmodavaca i najmoprimaca zgrada o tome. Člankom 20. stavkom 2. Direktive o energetske svojstvima zgrada države članice već su obvezne pružati vlasnicima ili najmoprimcima zgrada informacije o energetske certifikatima i izvješćima o pregledu, njihovoj svrsi i ciljevima, troškovno učinkovitim načinima poboljšanja energetske učinkovitosti zgrade i, prema potrebi, o financijskim instrumentima koji su raspoloživi za poboljšanje energetske učinkovitosti zgrade. Ipak, člankom 10. stavkom 6.a Direktive o energetske svojstvima zgrada dodaje se da se s pomoću baza podataka o energetske certifikatima mora omogućiti prikupljanje podataka o potrošnji (izmjerenoj ili izračunanoj) obuhvaćenih zgrada. Države članice ne moraju uspostaviti bazu podataka ili registar. Ako takva baza podataka postoji ili se uvede, države članice moraju postići usklađenost s predmetnom novom odredbom.

Raširenost energetske certifikata u EU-a relativno je slaba i samo u tri države članice udio obuhvaćenih stambenih objekata prelazi 15 % nacionalnog fonda zgrada.⁸

- Agregirani anonimni podaci: članak 10. stavak 6.b

Tom se odredbom utvrđuje sljedeće: „*barem agregirani anonimni podaci, koji su u skladu sa zahtjevima o zaštiti podataka na razini Unije i nacionalnoj razini, stavljaju se na zahtjev na raspolaganje u statističke i istraživačke svrhe te vlasniku zgrade*”. Njome se oni ne obvezuju da unose promjene u postojeće baze podataka, nego da osiguraju da se zakonodavnim okvirom omogućuje stavljanje podataka na raspolaganje.

- Pregled sustava grijanja i sustava klimatizacije (članci 14. i 15.)

Trebalo bi osmisliti sustave pregleda kako bi se osigurala početna i trajna učinkovitost sustava grijanja, klimatizacije i ventilacije i kako bi se tim sustavima ostvarili najbolji mogući rezultati. Člancima 14. i 15. Direktive o energetske svojstvima zgrada proširuje se područje primjene tehničkih sustava zgrada, podložno obveznim redovitim pregledima ili alternativnim mjerama. Osim toga, tim se člancima utvrđuju alternative za preglede koje se temelje na automatizaciji i kontroli ili elektroničkom nadzoru te novi zahtjevi za ugradnju sustava za automatizaciju i kontrolu zgrada u određenim nestambenim zgradama. Automatizacija zgrada i elektronički nadzor tehničkih sustava zgrade pokazali su se učinkovitim zamjenom za preglede. Provedbom zahtjeva iz članka 14. stavka 4. i članka 15. stavka 4. Direktive o energetske svojstvima zgrada osigurat će se, ako je to tehnički i ekonomski izvedivo, ugradnja sustava automatizacije i kontrole u nestambene zgrade u kojima je efektivna nazivna snaga grijanja ili klimatizacije iznad određenog praga.

- Pružanje informacija vlasnicima ili najmoprimcima zgrada (članak 20.)

Članak 20. izmijenjen je kako bi se pojasnila obveza država članica u pogledu pružanja informacija najmoprimcima ili vlasnicima. Popis slučajeva sada obuhvaća obvezu pružanja informacija o zamjeni kotlova na fosilna goriva održivijim alternativama. Člankom 20. stavkom 2. direktive predviđeno je da „*države članice pružaju informacije putem pristupačnih i transparentnih savjetodavnih alata poput savjeta o obnovi i jedinstvenih kontaktnih točaka (one-stop-shops)*”.

⁸ https://ec.europa.eu/energy/content/buildings-eps-registered_en

Opća procjena dugoročnih strategija obnove

- Prema preliminarnoj procjeni Komisije postoji snažna podrška za lakši pristup financiranju i tehničkoj potpori, promicanje savjetodavnih alata kao što su jedinstvene kontaktne točke, suzbijanje energetske siromaštva i bolje informiranje.
- Međutim, dosad dostavljene dugoročne strategije obnove međusobno se razlikuju u pogledu cjelovitosti elemenata koji se propisuju Direktivom o energetskim svojstvima zgrada i ambicioznosti općih ciljeva obnove u smislu specifičnih ciljeva i dodjele proračunskih sredstava.
- Što se tiče aspekta cjelovitosti, s formalnog stajališta, dugoročne strategije obnove općenito su u skladu sa zahtjevima iz Direktive o energetskim svojstvima zgrada i sadržavaju informacije u različitim kategorijama utvrđenima u članku 2.a.
- Što se tiče ambicioznosti strategija, države članice obvezale su se na različite vrste okvirnih ključnih točaka za 2030., 2040. i 2050. te na različite skupove mjera politike i dodjele proračunskih sredstava.
- Strategije obuhvaćaju cilj smanjenja emisija stakleničkih plinova od 90 % ili više, što je u skladu sa zahtjevom iz članka 2.a Direktive o energetskim svojstvima zgrada, prema kojemu države članice moraju postaviti dugoročni cilj smanjenja emisija stakleničkih plinova u EU-u za 80 – 95 % do 2050. u odnosu na 1990.
- Što se tiče načina ostvarivanja tog cilja, čini se da se u većini strategija veći naglasak stavlja na dekarbonizaciju sustava opskrbe energijom i smanjenje emisija stakleničkih plinova nego na aktivno poboljšanje energetskih svojstava zgrada kako bi se smanjila ukupna potrošnja energije u tom sektoru.
- U pogledu granularnosti strategija, razina pojedinosti varira od dokumenta do dokumenta. Zajednički istraživački centar trenutačno radi na dubinskoj provjeri cjelovitosti koja će biti objavljena kao dodatak procjeni Komisije nakon podnošenja svih strategija.
- Države članice usto nisu dostavile iste vrste podataka, čime se otežava točna usporedba učinka različitih nacionalnih mjera. Konkretno, ne sadržavaju sve dugoročne strategije obnove podatke o smanjenju emisija stakleničkih plinova, što otežava procjenu ambicija strategija u smislu ublažavanja klimatskih promjena. Nedostaje i znatan dio podataka o troškovima obnove u svim državama članicama koje nije uvijek lako opravdati.
- Što se tiče opće usklađenosti obveza i financiranja, strategije ne sadržavaju dovoljno pojedinosti za cijelo razdoblje do 2050. kako bi se moglo ocijeniti jesu li popratne politike i financijski aranžmani primjereni za postizanje ciljeva.
- Mnoge su države članice sa zakašnjenjem dostavile svoje dugoročne strategije obnove, što se djelomično može objasniti krizom uzrokovanom bolešću COVID-19 i potrebom država članica da dostave i nacionalne planove u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost koji uključuje snažnu komponentu obnove zgrada. Do 21. lipnja 2021. dvije države članice nisu još dostavile dugoročne strategije obnove (Poljska i Malta).
- Rano podnošenje dugoročnih strategija obnove snažan je pokazatelj spremnosti nekih država članica da brzo djeluju u provedbi strategije obnove, bez obzira na globalni kontekst.
- Ako se izuzmu okolnosti u posljednjim mjesecima, čini se da ta zapažanja odražavaju snažan trend kasnog podnošenja strategija i podnošenja nepotpunih ili neusklađenih strategija od 2014. Čini se da neke države članice tretiraju izradu dugoročnih strategija obnove više kao obvezu, a ne kao praktičan strateški alat na nacionalnoj razini za ostvarenje gospodarskih i društvenih koristi koje mogu donijeti energetski

visokoučinkovite, dekarbonizirane i zdrave zgrade. Ipak, taj je proces danas mnogo važniji nego prije jer bi Komisija trebala biti u mogućnosti iskoristiti dugoročne strategije obnove kako bi utvrdila mogu li se nacionalnim politikama ostvariti opći ciljevi EU-a, a time i što bi trebalo sadržavati novo zakonodavstvo EU-a.

- Zbog vremena podnošenja dugoročnih strategija obnove država članica tijekom cijele 2020. i dalje (vidjeti iznad) znatno je smanjena mogućnost uspoređivanja planova izrađenih u različitim državama članicama. Kasno podnošenje omogućilo je državama članicama da u svoje strategije uključe i krizu uzrokovanu bolešću COVID-19 i najnovije inicijative politike EU-a kao što je Val obnove.
- Osim toga, ciljevi dugoročnih strategija obnove (opisani u članku 2.a. Direktive o energetske svojstvima zgrada) više nisu usklađeni s ojačanim klimatskim ciljem EU-a do 2030. i ciljem postizanja klimatske neutralnosti do 2050. Stoga postoji rizik da politike i mjere planirane u okviru dugoročnih strategija obnove vjerojatno neće biti ubrzati i proširiti obnovu u skladu s potrebama (to bi značilo udvostručenje trenutne stope jer se u strategiji Val obnove, objavljenoj u listopadu 2020., postavlja cilj povećanja godišnje stope obnove u EU-u s 1 % na 2 % u sljedećem desetljeću i poticanja temeljitih obnova).
- Europska komisija trebala bi pomno pratiti jesu li dugoročne strategije usklađene sa strategijom Val obnove i novim ciljevima. Komisija bi trebala procijeniti sve dugoročne strategije obnove država članica ne samo u odnosu na tekst članka 2.a Direktive o energetske svojstvima zgrada, već i na usklađenost s ciljem postizanja klimatske neutralnosti do 2050. (što znači cilj veće stope dekarbonizacije i snažniji naglasak na smanjenju potražnje za energijom u građevinskom sektoru), te u skladu s time dati državama članicama smjernice za sljedeće ažuriranje dugoročnih strategija obnove koje treba provesti najkasnije do 2024.

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o provedbi Direktive o energetske svojstvima zgrada (2021/2077(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije (UFEU), a posebno njegov članak 194.,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 17. rujna 2020. o maksimalnom iskorištavanju potencijala za energetske učinkovitost fonda zgrada EU-a¹,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 21. siječnja 2021. o pristupu pristojnim i cjenovno pristupačnim mogućnostima stanovanja za sve²,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 19. svibnja 2021. o europskoj strategiji za integraciju energetske sustava³,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 19. svibnja 2021. o europskoj strategiji za vodik⁴,
- uzimajući u obzir Direktivu 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 2010. o energetske svojstvima zgrada⁵ (Direktiva o energetske svojstvima zgrada),
- uzimajući u obzir Direktivu 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o energetske učinkovitosti, izmjeni direktiva 2009/125/EZ i 2010/30/EU i stavljanju izvan snage direktiva 2004/8/EZ i 2006/32/EZ⁶ (Direktiva o energetske učinkovitosti),
- uzimajući u obzir Direktivu 2014/94/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2014. o uspostavi infrastrukture za alternativna goriva⁷, koja će se uskoro preispitati,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2019/631 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o utvrđivanju standardnih vrijednosti emisija CO₂ za nove osobne automobile i za nova laka gospodarska vozila⁸ i prijedlog Komisije o izmjeni Uredbe (EU) 2019/631 o jačanju navedenih standardnih vrijednosti u skladu s povećanim klimatskim ambicijama Unije od 14. srpnja 2021. (COM(2021)0556),
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. lipnja 2021. o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni

¹ SL C 385, 22.9.2021., str. 68.

² SL C 456, 10.11.2021., str. 145.

³ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2021)0240.

⁴ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2021)0241.

⁵ SL L 153, 18.6.2010., str. 13.

⁶ SL L 315, 14.11.2012., str. 1.

⁷ SL L 307, 28.10.2014., str. 1.

⁸ SL L 111, 25.4.2019., str. 13.

- uredaba (EZ) br. 401/2009 i (EU) 2018/1999 („Europski zakon o klimi”)⁹,
- uzimajući u obzir Preporuku Komisije (EU) 2019/786 od 8. svibnja 2019. o obnovi zgrada¹⁰,
 - uzimajući u obzir Preporuku Komisije (EU) 2019/1019 od 7. lipnja 2019. o modernizaciji zgrada¹¹,
 - uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 11. prosinca 2019. naslovljenu „Europski zeleni plan” (COM(2019)0640) i Rezoluciju Parlamenta od 15. siječnja 2020. o istoj temi¹²,
 - uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 11. ožujka 2020. naslovljenu „Novi akcijski plan za kružno gospodarstvo – za čišću i konkurentniju Europu” (COM(2020)0098),
 - uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 14. listopada 2020. naslovljenu „Val obnove za Europu – ozelenjivanje zgrada, otvaranje radnih mjesta, poboljšanje života” (COM(2020)0662),
 - uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 9. prosinca 2020. naslovljenu „Strategija za održivu i pametnu mobilnost – usmjeravanje europskog prometa prema budućnosti” (COM(2020)0789),
 - uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 6. srpnja 2021. naslovljenu „Strategija za financiranje tranzicije prema održivom gospodarstvu” (COM(2021)0390),
 - uzimajući u obzir radni dokument službi Komisije od 25. ožujka 2021. naslovljen „Preliminarna analiza dugoročnih strategija obnove u 13 država članica” (SWD(2021)0069),
 - uzimajući u obzir nedavno objavljen paket „Spremni za 55 %”,
 - uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika, članak 1. stavak 1. točku (e) Odluke Konferencije predsjednika od 12. prosinca 2002. o postupku davanja odobrenja za sastavljanje izvješća o vlastitoj inicijativi te Prilog 3. priložen toj odluci,
 - uzimajući u obzir mišljenje Odbora za promet i turizam,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za industriju, istraživanje i energetiku (A9-0321/2021),
- A. budući da 36 % ukupnih emisija stakleničkih plinova potječe od zgrada i budući da je sektor obnove zgrada jedno od ključnih područja za smanjenje emisija stakleničkih plinova i ostvarenje ciljeva EU-a u pogledu klimatske neutralnosti i energetske učinkovitosti te ostvarenje ciljeva iz europskog zelenog plana;

⁹ SL L 243, 9.7.2021., str. 1.

¹⁰ SL L 127, 16.5.2019., str. 34.

¹¹ SL L 165, 21.6.2019., str. 70.

¹² SL C 270, 7.7.2021., str. 2.

- B. budući da će temeljita i postupna temeljita obnova 210 milijuna postojećih zgrada biti ključna za svaku izvedivu strategiju jer su te zgrade energetske najneučinkovitije i potencijalno je potrebno obnoviti do 110 milijuna zgrada;¹³
- C. budući da 2019. 6 % kućanstava u EU-u nije moglo platiti režije; budući da energetska učinkovitost zgrada može pozitivno utjecati na borbu protiv energetske siromaštva;
- D. budući da je stopa obnove zgrada trenutačno vrlo niska i iznosi oko 1 % godišnje, a stopa temeljite obnove iznosi 0,2 % godišnje; budući da programi obnove ne obuhvaćaju uvijek poboljšanje energetske učinkovitosti ni povećanja obnovljivih izvora energije;
- E. budući da je u skladu s definicijom iz članka 2. stavka 18. Europskog zakona o klimi „energetska učinkovitost na prvom mjestu” vodeće načelo energetske politike EU-a u cilju povećanja učinkovitosti potražnje za energijom i opskrbe energijom, posebno putem troškovno učinkovite štednje energije u krajnjoj potrošnji, inicijativa za upravljanje potražnjom i učinkovitije pretvorbe, prijenosa i distribucije energije;
- F. budući da prema procjeni Komisije u kućanstvima EU-a samo grijanje i topla voda čine 79 % ukupne krajnje potrošnje energije (192,5 Mtoe);¹⁴
- G. budući da je cilj posljednje revizije Direktive o energetske svojstvima zgrada iz 2018. u okviru Direktive (EU) 2018/844¹⁵ bio ubrzati obnovu postojećih zgrada do 2050., poduprijeti modernizaciju svih zgrada pametnim tehnologijama i jasnijom vezu s čistom mobilnošću te osigurati stabilno okruženje za donošenje odluka o ulaganju i omogućiti potrošačima i poduzećima donošenje informiranijih odluka za uštedu energije i novca;
- H. budući da je od posljednje revizije Direktive o energetske svojstvima zgrada EU usvojio cilj postizanja klimatske neutralnosti najkasnije do 2050.;
- I. budući da se Direktivom o energetske svojstvima zgrada obvezuje države članice da donesu dugoročne strategije obnove, ali ih se ne obvezuje da provedu obnovu niti se utvrđuje način za to, a također im se ne pružaju jasna sredstva za provjeru strategija u odnosu na rezultate;
- J. budući da bi dugoročnim strategijama obnove trebalo pružiti odgovarajuću potporu za energetska svojstva objekata socijalnog stanovanja;
- K. budući da države članice još nisu u cijelosti prenijele mjere sustava automatizacije i kontrole zgrada koje su uključene u revidiranu Direktivu o energetske svojstvima zgrada; budući da bi se provedbom pružila veća sigurnost ulagačima i stručnjacima;
- L. budući da se Direktivom o energetske učinkovitosti od država članica zahtijeva da provedu sveobuhvatne procjene o učinkovitom grijanju i hlađenju korištenjem

¹³ Europski parlament, Glavna uprava za unutarnju politiku Unije, Resorni odjel za ekonomsku i znanstvenu politiku, *Boosting Building Renovation: What Potential and Value for Europe?* (Poticanje obnove zgrada: potencijal i vrijednost za Europu), listopad 2016.

¹⁴ Studija naslovljena „*Mapping and analyses of the current and future (2020-2030) heating/cooling fuel deployment (fossil/renewables)*” (Mapiranje i analize trenutačnog i budućeg (2020. – 2030.) uvođenja energenata za grijanje/hlađenje (fosilna goriva / obnovljivi izvori)), ožujak 2017.

¹⁵ SL L 156, 19.6.2018., str. 75.

obnovljivih izvora kako bi se utvrdio potencijal za rješenja za grijanje i hlađenje u građevinskom sektoru i predložile politike za ostvarenje učinkovitosti i potencijala obnovljivih izvora;

- M. budući da je cilj inicijative Novi europski Bauhaus izbrisati granicu između dizajna i funkcije, održivog življenja, pametnog iskorištavanja resursa te inovativnih i uključivih rješenja;
- N. budući da su primjerena sredstva i financiranje ključni za oslobađanje Vala obnove; budući da je obnova vodeće područje za ulaganja i reformu u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost;
- O. budući da su električna vozila važan element EU-ova prelaska na čistu energiju na temelju mjera za energetske učinkovitost, obnovljive energije, alternativnih goriva i inovativnih rješenja za upravljanje energetskom fleksibilnošću, a važna su i za postizanje cilja klimatske neutralnosti najkasnije do 2050.;
- P. budući da se Direktivom o energetskim svojstvima zgrada dopunjuje Direktiva 2014/94/EU o uspostavi infrastrukture za alternativna goriva pružanjem pravne osnove za postavljanje mjesta za punjenje u stambenim i nestambenim zgradama; budući da Direktiva o energetskim svojstvima zgrada ima ključnu ulogu na razini EU-a za potporu pametnom privatnom punjenju, s obzirom na to da će se punjenje vjerojatno u najvećoj mjeri obavljati na privatnim lokacijama i na javno dostupnim nestambenim lokacijama;
- Q. budući da privatni punjači za električna vozila često imaju različite primjene i tehničke zahtjeve od javnih mjesta za punjenje jer se opskrbljuju manjom količinom energije i rabe tijekom duljih razdoblja punjenja, a istovremeno su u velikoj mjeri i dalje cjenovno najpristupačniji način punjenja;
- R. budući da bi Direktiva o energetskim svojstvima zgrada trebala odražavati zahtjeve za ugradnju minimalnog broja mjesta za punjenje na parkirnim mjestima u zgradama propisivanjem provođenja odgovarajućih vodova za punjenje električnih vozila; budući da od 2025. države članice moraju utvrditi minimalni zahtjev za mjesta za punjenje za sve javne i privatne nestambene zgrade s više od dvadeset parkirnih mjesta u skladu s relevantnim nacionalnim, regionalnim i lokalnim uvjetima;

Opažanja

1. naglašava da će se odredbe članka 2.a Direktive o energetskim svojstvima zgrada morati ojačati i djelotvorno provoditi kako bi se zajamčio uspješan doprinos građevinskog sektora smanjenju emisija stakleničkih plinova za najmanje 55 % do 2030. i EU-ovom cilju klimatske neutralnosti najkasnije do 2050.; smatra da će se posljedično morati prilagoditi i glavni cilj te prijelazne ključne etape i pokazatelji Direktive o energetskim svojstvima zgrada, budući da dugoročnim strategijama obnove trenutačno nisu postignute tražene razine za ostvarenje ciljeva Direktive o energetskim svojstvima zgrada;
2. naglašava da bi Direktiva o energetskim svojstvima zgrada i detaljne dugoročne strategije obnove trebale biti pokretači opsežnije, brže, temeljitije i kvalitetnije obnove europskog fonda zgrada u okviru novih inovativnih mjera politike, kako je predloženo u Valu obnove;

3. žali zbog činjenice da su neke države članice kasno dostavile svoje dugoročne strategije obnove, a jedna država članica svoju strategiju još nije dostavila; napominje da je zbog toga otežana usporedba planova država članica; ističe da je pozitivno što su se u kasnije dostavljene strategije mogle uključiti poveznice s nacionalnim planovima za oporavak donesenima uslijed krize uzrokovane bolešću COVID-19 i najnovijim inicijativama politike EU-a kao što su europski zeleni plan i Val obnove; napominje, međutim, da je zbog toga došlo do razlika između država članica koje su svoje dugoročne strategije obnove dostavile prije planova za oporavak od pandemije;
4. podsjeća da je važno u okviru instrumenta *Next Generation EU* staviti na raspolaganje odgovarajuća financijska sredstva u području obnove i energetske svojstava te energetske učinkovitosti zgrada; smatra da se povezivanjem obnove zgrada s financijskim sredstvima za oporavak državama članicama pruža gospodarska prilika i sredstvo za smanjenje emisija stakleničkih plinova;
5. napominje da su dostavljene dugoročne strategije obnove općenito bile u skladu sa zahtjevima iz članka 2.a Direktive o energetske svojstvima zgrada i sadržavale informacije o različitim kategorijama koje su u njemu utvrđene; međutim, žali zbog činjenice da se dugoročne strategije obnove razlikuju razinom pojedinosti i ambicioznošću; žali zbog toga što nekoliko država članica nije odredilo jasne ključne etape za 2030., 2040. i 2050., kako je propisano u članku 2.a; nadalje, žali zbog činjenice da ne sadržavaju sve dugoročne strategije obnove podatke o smanjenju emisija stakleničkih plinova, što otežava procjenu njihovih ambicija u pogledu ublažavanja klimatskih promjena; smatra bi dugoročne strategije obnove trebale biti usmjerene na uspostavu jasnih mjera i instrumenata za praćenje s ciljem utrošavanja godišnje stope obnove, uzimajući u obzir različite polazišne točke i fondove zgrada u različitim državama članicama;
6. ističe da su se države članice općenito usredotočile na dekarbonizaciju sustava opskrbe energijom i na emisije stakleničkih plinova umjesto da aktivno razvijaju ciljne mjere i politike usmjerene na poboljšanje energetske svojstava zgrada primjenom načela „energetska učinkovitost na prvom mjestu” i smanjenje ukupne potrošnje energije u tom sektoru u okviru pristupa energiji koji se temelji na integriranim sustavima; naglašava da bi energetska učinkovitost i uporabu obnovljive energije trebalo maksimalno povećati u cijelom energetske lancu vrijednosti, uključujući električnu energiju, toplinu i plin, a ne samo za pojedinačne zgrade;
7. poziva Komisiju da pažljivo prati usklađenost ciljeva dugoročnih strategija obnove s Valom obnove, sveobuhvatnim ocjenama za grijanje i hlađenje koje se propisuju Direktivom o energetske učinkovitosti i Direktivom o energiji iz obnovljivih izvora¹⁶, kao i novim ciljevima u području klime i energije za svaku državu članicu u skladu s njihovim fondovima zgrada;
8. poziva države članice da potiču obnovu kojom se promiče integracija obnovljivih izvora energije u energetske sustave u zgradama, kao što su postavljanje infrastrukture za punjenje električnih vozila, skladištenje toplinske energije i priključivanje na pametne mreže; potiče države članice i Komisiju na promicanje razmjene najboljih praksi;
9. smatra da je za uspjeh zelene tranzicije i obnove zgrada ključno u njih uključiti građane;

¹⁶ SL L 328, 21.12.2018., str. 82.

naglašava da uključivanje stručnjaka i iskorištavanje javnog stručnog znanja može doprinijeti boljoj provedbi; poziva države članice da zajamče dovoljnu razinu transparentnosti u cijelom postupku javnog savjetovanja o dugoročnim strategijama obnove te da zajamče uključivost tog postupka tako što će olakšati sudjelovanje svih relevantnih dionika u skladu s posebnim zahtjevima Direktive o energetske svojstvima zgrada;

10. žali zbog toga što EU u 2020. nije ostvario svoj cilj energetske učinkovitosti; naglašava da postoji kolektivni nedostatak ambicije u pogledu nacionalnih doprinosa u okviru nacionalnih energetske i klimatskih planova za ostvarenje cilja energetske učinkovitosti za 2030. i da će države članice stoga morati znatno pojačati svoja nastojanja;
11. ističe da je građevinarstvo složena aktivnost koja zahtijeva blisku koordinaciju velikog broja stručnjaka i obrtnika te se oslanja na primjenu širokog raspona građevinskih tehnika i materijala; smatra da je pri preispitivanju Direktive o energetske svojstvima zgrada potrebno uzeti u obzir interakciju s drugim politikama održive gradnje i neutralnost materijala kako bi se europske zgrade učinkovito dekarbonizirale;
12. ističe važnost održivosti uporabe materijala i potrošnje resursa tijekom vijeka trajanja zgrade, od vađenja materijala, izgradnje i uporabe do prestanka uporabe i rušenja, kao i recikliranja i ponovne uporabe, uključujući obnovljive i održive prirodne materijale; nadalje, ističe da bi pri planiranju zgrada trebalo primijeniti kružno gospodarstvo u različitim fazama postupka izgradnje;
13. potiče primjenu održivih, inovativnih i netoksičnih građevinskih materijala te naglašava da je važno jačati kružnost građevinskih materijala provedbom ili uspostavom sustava označivanja u vezi s kružnim gospodarstvom koji se temelji na ekološkim standardima i posebnim kriterijima za određene materijale; napominje da je potrebno daljnje istraživanje održivih materijala i postupaka; naglašava da materijali na bazi drva mogu imati ulogu u zamjeni alternativa koje se temelje na fosilnim gorivima u izgradnji zgrada i naglašava njihov dugoročni potencijal za skladištenje ugljika;
14. priznaje da, iako temeljita obnova ima tu prednost da dovodi do cjelovite promjene energetske svojstava zgrada, postupnim i postupnim temeljitim obnovama koje se usklade s određenim „ključnim točkama” mogu se omogućiti manje disruptivne i isplativije mjere obnove; napominje da su takve prilike potaknute praktičnim mogućnostima, osobnim okolnostima, promjenama vlasništva ili promjenama najamoprimalaca nekretnina za najam; potiče države članice da razmotre kako „ključne točke” iskoristiti za poticanje obnove; napominje da si obnova u jednom koraku i postupna obnova međusobno ne konkuriraju, već je i jedno i drugo rješenje prikladno, ovisno o konkretnoj situaciji; smatra da se postupne i postupne temeljite obnove moraju provoditi u skladu sa standardima temeljite obnove kako bi se izbjegli učinci ovisnosti i to osiguravanjem plana obnove zgrada;
15. napominje da je trenutačna definicija zgrada gotovo nulte energije u Direktivi o energetske svojstvima zgrada kvalitativne prirode i da u skladu s tim državama članicama ostavlja široko diskrecijsko pravo u postavljanju standarda; poziva Komisiju da uvede standard „temeljite obnove” za ostvarenje uštede energije i smanjenja emisija stakleničkih plinova te usklađenu definiciju zgrada približno nulte energije;
16. smatra da bi u okviru obnove i standarda za nove zgrade trebalo razmotriti zaštitu od

požara i rizike povezane s intenzivnom seizmičkom aktivnošću, koji utječu na energetska učinkovitost i životni vijek zgrada, a trebalo bi uključiti i visoke zdravstvene standarde; poziva države članice da razviju sustav pregleda električnih instalacija s obzirom na činjenicu da je 30 % požara u kućanstvima i 50 % slučajnih požara u kućanstvima uzrokovano električnom energijom;¹⁷ smatra da bi obnova europskog fonda zgrada trebala uključivati provjere i nadogradnje za sigurnu uporabu električne energije te osigurati dovoljnu ventilaciju za dim u slučaju požara; naglašava da bi dugoročne strategije obnove također trebale pridonijeti statičkom i konstrukcijskom ojačanju fondova zgrada;

17. ponavlja da je potrebno uzeti u obzir prisutnost proizvoda koji sadrže azbest u građevinama i da je te proizvode potrebno ukloniti, a zgrade je pri nadogradnji za svrhe energetske učinkovitosti potrebno zaštititi od emisija azbesta u okoliš;¹⁸
18. žali zbog činjenice da, unatoč tome što je rok za prijenos Direktive o energetskim svojstvima zgrada istekao 10. ožujka 2020., neke države članice još nisu u cijelosti provele taj zakonodavni akt;
19. podsjeća da je važno uspostaviti odgovarajuće poticaje za obnovu zgrada te financijske mjere koje se uvjetuju poboljšanjima energetske učinkovitosti i uštedama energije, u skladu s člankom 10. stavkom 6. Direktive o energetskim svojstvima zgrada, kako bi se zajamčila cjenovna pristupačnost obnove;
20. naglašava važnost jasnih i točnih informacija o energetskim svojstvima i troškovima energije za potencijalne kupce i najmoprimce; prepoznaje da je potrebno unaprijediti i bolje uskladiti energetske certifikate u državama članicama kako bi se oni mogli lakše uspoređivati te kako bi bili kvalitetniji i pouzdaniji, a istovremeno je potrebno uzeti u obzir različite polazišne točke i fondove zgrada u različitim državama članicama; stoga smatra da bi energetske certifikate trebalo učiniti pristupačnijima i razumljivijima, da bi oni trebali sadržavati praktične informacije o stvarnim energetskim svojstvima, posebno o stvarnom ugljičnom otisku zgrade, da bi trebali biti digitalizirani te uključivati informacije s lokalnog tržišta na razini EU-a i informacije o parametrima kvalitete okoliša u zatvorenim prostorima kao što je toplinska ugodnost; naglašava da bi se energetske certifikate stoga mogli upotrijebiti za neobvezne usluge upravljanja potrošnjom kao referenca za regulatorne mjere, programe financiranja i integrirane politike obnove;
21. ističe razliku između stvarnih energetskih svojstava i svojstava izračunatih putem energetskih certifikata, što izaziva nejasnoće za korisnike tih certifikata; ističe da je u energetski certifikat potrebno uključiti putovnicu za obnovu zgrada, digitalnu dokumentaciju o zgradi i pokazatelj pripremljenosti za pametne tehnologije kako bi se izbjeglo umnožavanje alata i potrošačima pružila veća jasnoća; smatra da će se time olakšati obnova, povećati njezina temeljitost, osigurati koordinacija različitih mjera

¹⁷ Forum for European Electrical Domestic Safety – FEEDS (Europski forum za sigurnu uporabu električne energije u kućanstvima), „*In the news: the European Parliament calls on Member States to develop an electrical inspection regime*” (U vijestima: Europski parlament pozvao države članice da razviju sustav pregleda električnih instalacija).

¹⁸ Rezolucija Europskog parlamenta od 20. listopada 2021. s preporukama Komisiji o zaštiti radnika, usvojeni tekstovi, P9_TA(2021)0427.

tijekom vremena i ostvariti višestruke koristi;

22. podsjeća da bi dugoročne strategije obnove trebale uključivati šire koristi od obnove poput zdravlja, sigurnosti, toplinske ugodnosti i kvalitete zraka u zatvorenim prostorima; napominje da je prema studiji Komisije¹⁹ zdravlje bilo glavni poticaj za provedbu energetske obnove među privatnim vlasnicima nekretnina, uz jasnu vezu između kvalitete domova, energetske siromaštva i zdravlja; smatra da bi kvaliteta zraka u zatvorenim prostorima trebala biti uključena u javne programe poticaja i informativne kampanje, među ostalim inicijativama, kojima države članice promiču obnovu zgrada; potiče države članice da poboljšaju prikupljanje podataka o parametrima kvalitete okoliša u zatvorenim prostorima kako bi se razvili minimalni standardi kvalitete okoliša u zatvorenom prostoru;
23. ističe da bi ambiciozni ciljevi za temeljitu i postupnu temeljitu obnovu postojećeg fonda zgrada mogli dovesti do otvaranja do 2 milijuna radnih mjesta²⁰, uglavnom radnih mjesta na lokalnoj razini koja se ne mogu eksternalizirati, posebno u malim i srednjim poduzećima, opskrbiti potrošače čistom i cjenovno pristupačnom energijom te dovesti do poboljšanja životnih uvjeta stanara;
24. podsjeća da javne zgrade moraju biti predvodnici u stopama obnove i u postizanju dekarbonizacije, energetske učinkovitosti i troškovne učinkovitosti i tako doprinijeti podizanju razine osviještenosti i prihvaćanju u široj javnosti;
25. ponovno poziva na promicanje inicijative EU-a za vještine, uključujući aspekte za poticanje rodne uključivosti, zajedno s nacionalnim naporima kako bi se posrednicima kao što su ugraditelji, arhitekti ili izvođači omogućilo da predlože, odrede ili ugrade tražena rješenja, uključujući digitalna rješenja, za provedbu programa za energetske učinkovitost i dekarbonizirani fond zgrada, uz naglasak na usavršavanju i prekvalifikaciji svih aktera u građevinskom sektoru; smatra da je potrebno da države članice jasno povežu svoje nacionalne dugoročne strategije obnove s odgovarajućim inicijativama za promicanje vještina i obrazovanja u građevinskom sektoru i sektoru energetske učinkovitosti;
26. smatra da će načela troškovne učinkovitosti i troškovne neutralnosti, pri čemu se povećanje najamnine kompenzira uštedama energije, smanjiti račune za energiju krajnjim potrošačima; potiče države članice da u svoje dugoročne strategije obnove sustavno uključe politike i mjere za rješavanje energetske siromaštva i zgrada s najgorim svojstvima u svojim nacionalnim fondovima zgrada te da suzbiju poremećaje na tržištu i špekulativna stjecanja koja dovode do viših najamnina koje nerazmjerno pogađaju stanare s niskim prihodima; podsjeća da se poboljšanjem energetske učinkovitosti zgrada može znatno smanjiti opterećenje najugroženijih skupina potrošača do kojeg dolazi zbog nestabilnosti na energetskim tržištima; naglašava da je tim potrošačima potrebno osigurati fleksibilnu financijsku podršku i mehanizme koji će doprinijeti borbi protiv energetske siromaštva; napominje, međutim, da bi trebalo razmisliti o poticajima za smanjenje troškova obnove za određene ciljane skupine i

¹⁹ *Comprehensive study of building energy renovation activities and the uptake of nearly zero-energy buildings in the EU* (Sveobuhvatna studija o aktivnostima energetske obnove zgrada i uvođenju zgrada približno nulte energije u EU-u), studeni 2019.

²⁰ Komunikacija Komisije od 27. svibnja 2020. naslovljena „Europa na djelu: oporavak i priprema za sljedeću generaciju” (COM(2020)0456),

sektore;

27. ističe da bi Direktivom o energetskeim svojstvima zgrada trebalo osigurati da se obnovom ostvari povrat ulaganja za vlasnike nekretnina i vlasnike zgrada uvođenjem stvarnih i mjerljivih poboljšanja energetskeim svojstava zgrada; naglašava da će pristup temeljen na izmjerenoj uštedi energije koja je ostvarena obnovom doprinijeti smanjenju troškova i povećanju temeljitosti, kvalitete i opsega naknadne ugradnje opreme za energetske učinkovitost u postojeće zgrade; traži od Komisije da ispita je li u okviru preispitivanja Direktive o energetskeim svojstvima zgrada potrebna revizija troškovno optimalne razine utvrđene u članku 2. stavku 14.;
28. pozdravlja relativan uspjeh jedinstvenih kontaktnih točaka (one-stop-shops) i naglašava da one mogu biti ključne za povezivanje potencijalnih projekata sa sudionicima na tržištu, uključujući građane, javna tijela i nositelje projekata, posebno manjih projekata; napominje da ne postoji zajedničko tumačenje jedinstvenih kontaktnih točaka jer se postojeći modeli u EU-u razlikuju u pogledu strukture, upravljanja i vrste pomoći koje pružaju; podsjeća da je važno povećavati razinu osviještenosti o jedinstvenim kontaktnim točkama, među ostalim na lokalnoj i regionalnoj razini; naglašava da jedinstvene kontaktne točke mogu imati znatnu ulogu u rješavanju pitanja dugih i složenih postupaka izdavanja dozvola, kao i u promicanju pristupa financiranju obnove zgrada, čime se doprinosi širenju informacija o uvjetima i aranžmanu; smatra da bi jedinstvene kontaktne točke trebale pružati savjete i potporu kako obiteljskim kućama tako i zgradama s više stanova te pružati potporu akreditiranim ugraditeljima;
29. podsjeća da se u članku 19. Direktive o energetskeim svojstvima zgrada utvrđuje klauzula o preispitivanju, uključujući *ex post* evaluaciju koja se mora provesti najkasnije do 2026.; naglašava da bi to trebalo omogućiti izvlačenje pouka iz provedbe Direktive o energetskeim svojstvima zgrada i poslužiti za ocjenjivanje napretka ostvarenog u njezinoj provedbi u cijeloj Uniji;

Preporuke

30. naglašava da je Direktiva o energetskeim svojstvima zgrada ključna za uspješno ostvarivanje Vala obnove i smanjenja emisija;
31. poziva države članice da osiguraju ispravnu provedbu Direktive u svim njezinim aspektima, posebno u pogledu fonda socijalnih stanova; poziva Komisiju da nastavi s nadzorom te provedbe i prema potrebi poduzme mjere u slučaju nesukladnosti;
32. poziva Komisiju da ojača trenutačne odredbe Direktive o energetskeim svojstvima zgrada kako bi se zajamčila usklađenost dugoročnih strategija obnove država članica s ciljevima EU-a u pogledu klimatske neutralnosti i energije; naglašava da će se obnova zgrada morati provoditi po stopi od 3 % godišnje za temeljite i postupne temeljite naknadne ugradnje kako bi EU postigao klimatsku neutralnost do 2050.;
33. poziva Komisiju da ispita kako formulirati standardni obrazac kojim bi se države članice mogle poslužiti kako bi zajamčile da ispunjavaju sve zahtjeve iz članka 2.a Direktive o energetskeim svojstvima zgrada te kako bi uskladile ciljeve i zahtjeve radi osiguravanja bolje usporedivosti napretka i rezultata, kao i procjenu nacionalnih planova oporavka i otpornosti, ili bilo kojeg drugog financiranja EU-a, za koje je uvjet potpuna dugoročna strategija obnove; potiče Komisiju da uspostavi ad hoc mrežu

stručnjaka za potporu državama članicama u postupcima izrade, praćenja i provedbe njihovih dugoročnih strategija obnove;

34. poziva Komisiju da razmotri način kako dodatno olakšati razvoj jedinstvenih kontaktnih točaka koje građanima i drugim dionicima pružaju savjetodavne usluge, među ostalim putem strožih mjera u Direktivi o energetske svojstvima zgrada; uvjeren je da dodatne smjernice i mjere potpore, posebno tehnička pomoć, informativne kampanje, osposobljavanje i financiranje projekata, mogu dovesti do više stope obnove;
35. smatra da digitalizacija zgrada i građevinskih tehnologija, ako su izvedivi, mogu imati važnu ulogu u povećanju energetske učinkovitosti; smatra da bi revizija Direktive o energetske svojstvima zgrada trebala poslužiti za daljnje promicanje tehnologija pametnih i fleksibilnih zgrada u skladu s načelom „energetska učinkovitost na prvom mjestu” i poticanje pristupa koji se temelji na podacima; potiče uporabu i uvođenje tehnologija u nastajanju, kao što su pametna brojila, pametno punjenje, pametni uređaji za grijanje, tehnologije skladištenja i sustavi upravljanja energijom koji su interoperabilni s energetske mrežom, 3D modeliranje i simulacija te umjetna inteligencija, za poticanje smanjenja emisija ugljika u svakoj fazi vijeka trajanja zgrade, počevši od faza planiranja i projektiranja te nastavljajući s izgradnjom, radom i naknadnom ugradnjom;
36. ističe da su ažurirani, pouzdani i potpuni podaci o svojstvima cijelog europskog fonda zgrada ključni za razvoj i provedbu učinkovitih politika usmjerenih na poboljšanje energetske učinkovitosti tog sektora; napominje da bi digitalne tehnologije također trebalo iskoristiti za potporu mapiranju postojećeg fonda i potporu provedbi dugoročnih strategija obnove;
37. smatra da bi trebalo primijeniti pristup temeljen na podacima kako bi se zajamčila šira dostupnost agregiranih i anonimiziranih podataka za vlasnike nekretnina, stanare i treće strane, koji se mogu njima koristiti za optimizaciju potrošnje energije, među ostalim putem sustava privole u skladu s Općom uredbom o zaštiti podataka, kao i za statističke svrhe i svrhe istraživanja;
38. potiče države članice da osiguraju učinkovitu, ambicioznu i dosljednu provedbu odobrenog programa pokazatelja pripremljenosti za pametne tehnologije u cijeloj Uniji; ističe da bi pokazatelj pripremljenosti za pametne tehnologije trebao služiti za ostvarenje Vala obnove i integracije energetske sustava tako što će podupirati uvođenje pametnih i fleksibilnih zgrada; svjestan je da će pokazatelj pripremljenosti za pametne tehnologije pomoći u daljnjem poticanju projektiranja i izgradnje novih zgrada kao zgrada nulte energije;
39. smatra da bi dugoročne strategije obnove trebale sadržavati više pojedinosti za dugoročno djelovanje i integrirano planiranje infrastrukture, na temelju plana s konkretnim politikama i vremenskim okvirom s jasnim ključnim etapama za 2030., 2040. i 2050., kako bi se uspostavilo stabilnije okruženje za ulagače, nositelje projekata, vlasnike nekretnina i najmoprimce, te bi trebale razmatrati utjecaj zgrada tijekom cijelog njihovog vijeka trajanja; naglašava da države članice moraju poboljšati pristup nizu financijskih i fiskalnih mehanizama za potporu mobilizaciji privatnih ulaganja i poticanje javno-privatnih partnerstava; poziva na djelovanje u cilju promicanja zajmova kojima se energetska učinkovitost postavlja kao kriterij za niže kamatne stope;

40. ističe da bi se Direktivom o energetske svojstvima zgrada trebalo osigurati da se obnovom ostvare vrijednost za novac i povrat ulaganja za vlasnike nekretnina i vlasnike zgrada, smanjeni računi za energiju i bolja održivost uvođenjem stvarnih i mjerljivih poboljšanja energetske svojstava zgrada; naglašava da će se pristupom temeljenim na stvarnoj uštedi energije koja je ostvarena obnovom smanjiti trošak i povećati kvaliteta i opseg naknadne ugradnje opreme za energetske učinkovitost za obnovu zgrada;
41. ističe potencijal zelene infrastrukture, kao što su zeleni krovovi i zidovi, za poboljšanje energetske svojstava zgrada te za promicanje prilagodbe klimatskim promjenama i njihovog ublažavanja, kao i bioraznolikosti, posebno u urbanim područjima;
42. poziva države članice da iskoriste dugoročne strategije obnove za provedbu inovativnih politika za aktivno uključivanje građana u njihovu uspostavu i provedbu te u programe energetske učinkovitosti; naglašava važnost uključivanja i mobiliziranja dionika, uključujući građane, lokalne općine, stambene udruge i građevinske stručnjake, u izradu integriranih planova i provedbenih strategija za dekarbonizaciju zgrada;
43. prima na znanje različitu dinamiku izgradnje i obnove za različite vrste zgrada (javne i privatne, nestambene i stambene) u državama članicama; poziva Komisiju da osigura okvir za uvođenje minimalnih standarda energetske svojstava, uzimajući u obzir različite polazišne točke i fondove zgrada u različitim državama članicama, naročito zgrade posebne arhitektonske ili povijesne vrijednosti, kako bi se ubrzale stope obnove i kako bi se osigurala vidljivost cijelog lanca vrijednosti u pogledu očekivanih poboljšanja i kako bi se potaknule inovacije te istovremeno osigurala cjenovna pristupačnost, posebno za osobe s niskim prihodima i u osjetljivim situacijama;
44. poziva države članice da razviju integrirani i ugrađeni okvir koji uključuje relevantno financiranje i tehničku pomoć za postupno uvođenje minimalnih standarda energetske svojstava kojima će se u konačnici osigurati postizanje ključnih etapa za 2030., 2040. i 2050. utvrđenih u njihovim dugoročnim strategijama obnove; naglašava da bi ti minimalni standardi pomogli u provedbi puta prema postizanju klimatske neutralnosti u građevinskom sektoru najkasnije do 2050. te bi mogli osigurati vidljivost i sigurnost za tržište u vezi s pretvorbom postojećeg fonda zgrada; prepoznaje da države članice imaju fleksibilnost za osmišljavanje traženih mjera za prilagodbu različitim gospodarskim, klimatskim, političkim, socijalnim i građevinskim uvjetima; smatra da bi trebalo pružiti posebne financijske instrumente i poticaje za zgrade s tehničkim, arhitektonskim, baštinskim i povijesnim ograničenjima koje se ne mogu obnoviti uz razumne troškove u usporedbi s vrijednošću nekretnine;
45. poziva Komisiju da poveže dugoročne strategije obnove s relevantnim odredbama iz Direktive o energetske učinkovitosti i Direktive o energiji iz obnovljivih izvora koje se odnose na učinkovito centralizirano grijanje i hlađenje te promicanje energije iz obnovljivih izvora u građevinskom sektoru, kao što je solarna, termalna i geotermalna energija, kao i veću ulogu pohranjivanja energije i vlastite potrošnje kao odgovora na signale iz mreže i mikromreže, uvažavajući činjenicu da se fosilna goriva, posebno prirodni plin, trenutačno primjenjuju u sustavima grijanja zgrada; primjećuje da je potrošačima potrebna potpora za odmicanje od fosilnih goriva;
46. poziva države članice da u potpunosti provedu odredbe iz članka 14. i članka 15. stavka 4. Direktive o energetske svojstvima zgrada, pružajući građanima i stručnjacima jasne

- podatke o načinu na koji sustavom automatizacije i kontrole zgrada mogu što prije ostvariti obvezni kapaciteti kako bi se osiguralo da se sve pripremne radnje provedu bez odgode i prije roka, koji istječe 2025.; poziva Komisiju i države članice da razmotre uporabu alata ili kontrolnih popisa koje su izradili stručnjaci pri prijenosu tih odredaba;
47. poziva države članice da se usredotoče na dekarbonizaciju grijanja i hlađenja u zgradama, u skladu s prioritetima iz Vala obnove, te da razmotre programe poticaja, s naglaskom na najugroženijim potrošačima, za zamjenu starih i neučinkovitih sustava grijanja u zgradama, temeljenih na fosilnim gorivima, među ostalim uvođenjem ciljeva za zamjenu u skladu s dugoročnim strategijama obnove;
 48. podsjeća na svoj zahtjev da se u okviru sljedeće revizije procijeni potreba za povećanjem zahtjeva povezanih s infrastrukturom za punjenje iz Direktive o energetske svojstvima zgrada, uzimajući u obzir potrebu da se osigura stabilnost mreže, na primjer uvođenjem funkcionalnosti pametnog punjenja, te da se potiče održiva mobilnost, kao i da se uključi integriran, sustavan i kružni pristup za urbani i ruralni razvoj u skladu s odgovarajućim urbanističkim planiranjem i prometnim pravcima;
 49. potiče države članice da razmotre kako najbolje iskoristiti prednosti pristupa opsežnim obnovama na razini četvrti u suradnji s dionicima i lokalnim zajednicama;
 50. poziva Komisiju i države članice da osiguraju spremnost mjesta za punjenje u zgradama za pametno punjenje i da zahtjeve usklade s revidiranom Direktive o energiji iz obnovljivih izvora; poziva države članice da razviju okvir koji će doprinijeti pojednostavnjenju i ubrzanju uvođenja mjesta za punjenje u novim i postojećim stambenim i nestambenim zgradama, da uklone moguće regulatorne prepreke i da promiču prikladne načine kojima će se osigurati jednostavan pristup i prostor za držanje bicikala pri projektiranju zgrada;
 51. pozdravlja činjenicu da je Komisija prepoznala važnost e-mobilnosti uvevši minimalne zahtjeve za parkirališta koja premašuju određenu veličinu i druge minimalne zahtjeve u pogledu infrastrukture za manje zgrade; naglašava da je potrebno dodatno poduprijeti uvođenje te infrastrukture za punjenje;
 52. naglašava važnu ulogu koju obnova postojećih zgrada i projektiranje novih zgrada mogu imati u poticanju primjene električnih vozila kao što su automobili, dostavna vozila, bicikli i motocikli pružajući odgovarajuća parkirna mjesta i infrastrukturu za punjenje te na taj način doprinoseći općoj dekarbonizaciji prometnog sektora; napominje da se u okviru takvog zahvata zgrade mogu učiniti zdravijima, zelenijima i međusobno povezanim unutar četvrti te otpornijima na negativne učinke klimatskih promjena; poziva Komisiju da razmotri mogućnost proširenja područja primjene mobilnosti iz Direktive o energetske svojstvima zgrada uvođenjem minimalnih zahtjeva za infrastrukturu za parkiranje bicikala i mjesta za punjenje za električne bicikle, ako je to izvedivo, u različitim vrstama zgrada;
 53. pozdravlja prepoznavanje važnosti zahtjeva za infrastrukturu vodova u novim stambenim i nestambenim zgradama kao jednog od uvjeta za brzo uvođenje mjesta za punjenje; poziva Komisiju da potiče uključivanje takvih zahtjeva u nacionalne okvire politika;

54. naglašava da je dostupnost mjesta za punjenje jedan od poticaja privatnim vlasnicima stambenih nekretnina ili vlasnicima nekretnina da se odluče za rješenje u području e-mobilnosti; napominje, međutim, da se Direktivom o energetske svojstvima zgrada trenutno utvrđuju samo zahtjevi u pogledu infrastrukture vodova za nove zgrade i zgrade na kojima se provodi opsežna obnova, a koje imaju više od deset parkirnih mjesta; ističe da se Direktivom predviđa izuzeće ako trošak postrojenja za punjenje i vodova premašuje 7 % ukupnog troška cijele obnove zgrade; poziva Komisiju da u suradnji s državama članicama provede analizu troškova kojom će ispitati moguće načine za poticanje nositelja projekata da uvedu odgovarajuću infrastrukturu za korisnike električnih vozila;
55. podsjeća da države članice moraju utvrditi zahtjeve za postavljanje određenog broja mjesta za punjenje za sve nestambene zgrade s više od dvadeset parkirnih mjesta do 1. siječnja 2025.; napominje, u tom pogledu, da je važno utvrditi nedostatke u provedbi Direktive o energetske svojstvima zgrada, u čiju bi reviziju trebalo uključiti odredbe za daljnje poticanje i olakšavanje uvođenja privatne i javne infrastrukture za punjenje u stambenim i nestambenim zgradama;
56. naglašava da rješenja u području e-mobilnosti moraju biti lako dostupna svim građanima; u tom pogledu ističe potrebu za obnovom zgrada, uključujući parkirališta, kako bi se poboljšala pristupačnost za osobe smanjene pokretljivosti; nadalje, naglašava da je potrebno izdvojiti prostore za držanje uređaja za kretanje u obnovljenim i novim zgradama, uključujući prostore za invalidska kolica i dječja kolica;
57. pozdravlja priznavanje mjera koje su potrebne za olakšavanje i ubrzavanje uvođenja infrastrukture za punjenje uklanjanjem postojećih prepreka kao što su suprotstavljeni interesi i administrativna opterećenja; ističe, međutim, da administrativne prepreke i dalje postoje na nacionalnoj i lokalnoj razini u pogledu planiranja infrastrukture i postupaka izdavanja dozvola za infrastrukturu za punjenje i da one otežavaju uvođenje infrastrukture za punjenje u novim i postojećim stambenim i nestambenim zgradama; naglašava da su potrebni dodatni naponi kako bi se uklonile te očite administrativne prepreke;
58. naglašava da punjenje električnih vozila u stambenim i nestambenim zgradama mora dopunjavati javno dostupnu infrastrukturu za punjenje kako bi se osigurali kapaciteti za punjenje električnih vozila; ističe potrebu za povećanjem ulaganja u e-mobilnost i uvođenjem infrastrukture za punjenje koja omogućuje pametno punjenje, koja može olakšati prilagodbu potrošnje u vršnim razdobljima i upravljanje potrošnjom te tako stvoriti jeftinije i učinkovitije elektroenergetske mreže koje iziskuju manje proizvodnih kapaciteta i infrastrukture;
59. smatra da je uvođenje javne, polujavne i privatne infrastrukture za pametno punjenje i dalje temeljni preduvjet za poticanje prihvaćanja električnih vozila na tržištu; stoga poziva na više ulaganja u zgrade i mobilnost, poticanje inovacija i uporabu digitalnih alata za e-mobilnost;
60. ističe da bi se relevantnim zakonima EU-a trebalo olakšati uvođenje mjesta za punjenje električnih vozila u kombinaciji s obnovama, izgradnjama novih zgrada i novim instalacijama; naglašava važnost ulaganja u javne stanice za punjenje duž koridora osnovne mreže i u sveobuhvatnoj mreži, ali naglašava da one mogu biti samo dodatak

znatno većem broju mjesta za punjenje koja će biti potrebna u urbanim područjima; ističe da je dostupnost mjesta za punjenje u blizini kućanstava i radnih mjesta troškovno najučinkovitiji i najpraktičniji način za ubrzanje prijelaza voznih parkova na električnu energiju, budući da mjesta za punjenje na tim lokacijama služe kao temeljna nadopuna potrebnoj, ali skupljoj infrastrukturi za brzo punjenje;

61. naglašava važnost osiguranja uključive, povezane i održive mobilnosti za sve Europljane i sve regije, uključujući najudaljenije regije; naglašava važnost promicanja alternativnih, uključivih, sigurnih i održivih načina prijevoza i infrastrukture koja je za to potrebna; poziva države članice da pri oblikovanju svojih zahtjeva za postavljanje minimalnog broja mjesta za punjenje utvrde socioekonomsku i teritorijalnu koheziju; potiče države članice da utvrde i riješe sve društvene, ekonomske, pravne, regulatorne i administrativne prepreke brzom razvoju mjesta za punjenje;
62. prepoznaje da je pri planiranju izgradnje stambene i nestambene infrastrukture za punjenje i parkirnih mjesta važno u najvećoj mogućoj mjeri održati postojeće gradske zelene površine i održive gradske sustave odvodnje;
63. primjećuje da je samo nekoliko država članica izvijestilo o obećavajućem napretku u području infrastrukture za punjenje električnih vozila u zgradama i na parkiralištima; izražava zabrinutost zbog nedostatka napretka u ostalim državama članicama i poziva na bržu dostupnost opsežnijih podataka; napominje da je većina država članica dostavila procjene o uvođenju električnih vozila i ciljeve za uvođenje električnih punjača za 2020.; međutim, ističe da su samo dvije trećine država članica dostavile podatke o ciljevima za 2025. i 2030.;
64. ističe da je nekoliko lokalnih tijela počelo izrađivati planove za dekarbonizaciju koji uključuju i utvrđivanje obvezujućih rokova za zabranu uporabe vozila s motorima s unutarnjim izgaranjem; poziva ta tijela da zajamče uključivanje namjenske financijske i tehničke potpore za prilagodbu svojeg fonda zgrada u svoje planove kako bi ispunila svoje planove za dekarbonizaciju;
 - o
 - o o
65. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.

27.10.2021

MIŠLJENJE ODBORA ZA PROMET I TURIZAM

upućeno Odboru za industriju, istraživanje i energetiku

o provedbi Direktive o energetske svojstvima zgrada
(2021/2077(INI))

Izvjestiteljica za mišljenje: Maria Grapini

PRIJEDLOZI

Odbor za promet i turizam poziva Odbor za industriju, istraživanje i energetiku da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

- uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2018/844 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o izmjeni Direktive 2010/31/EU o energetske svojstvima zgrada i Direktive 2012/27/EU o energetske učinkovitosti¹ (Direktiva o energetske svojstvima zgrada) i moguće preispitivanje te direktive;
- uzimajući u obzir nedavno objavljen paket „Spremni za 55 %”,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2019/631 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o utvrđivanju standardnih vrijednosti emisija CO₂ za nove osobne automobile i za nova laka gospodarska vozila² i prijedlog Komisije o izmjeni Uredbe (EU) 2019/631 o jačanju navedenih standardnih vrijednosti u skladu s povećanim klimatskim ambicijama Unije od 14. srpnja 2021. (COM(2021)0556),
- uzimajući u obzir Direktivu 2014/94/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2014. o uspostavi infrastrukture za alternativna goriva³, koja će se uskoro preispitati,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. lipnja 2021. o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni uredaba (EZ) br. 401/2009 i (EU) 2018/1999 („Europski zakon o klimi”)⁴,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 11. prosinca 2019. naslovljenu „Europski zeleni plan” (COM(2019)0640) i Rezoluciju Parlamenta od 15. siječnja 2020. o istoj temi⁵,

¹ SL L 156, 19.6.2018., str. 75.

² SL L 111, 25.4.2019., str. 13.

³ SL L 307, 28.10.2014., str. 1.

⁴ SL L 243, 9.7.2021., str. 1.

⁵ SL C 270, 7.7.2021., str. 2.

- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 14. listopada 2020. naslovljenu „Val obnove za Europu: ozelenjivanje zgrada, otvaranje radnih mjesta, poboljšanje života” (COM(2020)0662),
 - uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 9. prosinca 2020. naslovljenu „Strategija za održivu i pametnu mobilnost – usmjeravanje europskog prometa prema budućnosti” (COM(2020)0789),
 - uzimajući u obzir radni dokument službi Komisije od 25. ožujka 2021. naslovljen „Preliminarna analiza dugoročnih strategija obnove u 13 država članica” (SWD(2021)0069),
- A. budući da su električna vozila važan element EU-ova prelaska na čistu energiju na temelju mjera za energetske učinkovitost, obnovljive energije, alternativnih goriva i inovativnih rješenja za upravljanje energetskom fleksibilnošću, a važna su i za postizanje cilja klimatske neutralnosti najkasnije do 2050.;
 - B. budući da se Direktivom o energetske svojstvima zgrada dopunjuje Direktiva 2014/94/EU o uspostavi infrastrukture za alternativna goriva pružanjem pravne osnove za postavljanje mjesta za punjenje u stambenim i nestambenim zgradama; budući da Direktiva o energetske svojstvima zgrada ima ključnu ulogu na razini EU-a za potporu pametnom privatnom punjenju, s obzirom na to da će se punjenje vjerojatno u najvećoj mjeri obavljati na privatnim lokacijama i na javno dostupnim nestambenim lokacijama;
 - C. budući da bi temeljita analiza provedbe postojećih odredbi Direktive o energetske svojstvima zgrada u odnosu na pojačane klimatske ciljeve EU-a za 2030. i 2050. trebala poslužiti kao referentna točka za buduću reviziju Direktive o energetske svojstvima zgrada, koju bi Komisija trebala objaviti do zadnjeg tromjesečja 2021.;
 - D. budući da privatni punjači za električna vozila često imaju različite primjene i tehničke zahtjeve od javnih mjesta za punjenje jer se opskrbljuju manjom količinom energije i rabe tijekom duljih razdoblja punjenja, a istovremeno su u velikoj mjeri i dalje cjenovno najpristupačniji način punjenja;
 - E. budući da bi Direktiva o energetske svojstvima zgrada trebala odražavati zahtjeve za ugradnju minimalnog broja mjesta za punjenje na parkirnim mjestima u zgradama propisivanjem provođenja odgovarajućih vodova za punjenje električnih vozila; budući da od 2025. države članice moraju utvrditi minimalni zahtjev za mjesta za punjenje za sve javne i privatne nestambene zgrade s više od dvadeset parkirnih mjesta u skladu s relevantnim nacionalnim, regionalnim i lokalnim uvjetima;

Nacionalni okviri politika, minimalni standardi energetske svojstava i zahtjevi za mjesta za punjenje

1. pozdravlja činjenicu da je Komisija prepoznala važnost e-mobilnosti uvevši minimalne zahtjeve za parkirališta koja premašuju određenu veličinu i druge minimalne zahtjeve u pogledu infrastrukture za manje zgrade; naglašava da je potrebno dodatno poduprijeti uvođenje te infrastrukture za punjenje;
2. naglašava važnu ulogu koju obnova postojećih zgrada i projektiranje novih zgrada mogu imati u poticanju primjene električnih vozila kao što su automobili, dostavna

vozila, bicikli i motocikli pružajući odgovarajuća parkirna mjesta i infrastrukturu za punjenje te na taj način doprinoseći općoj dekarbonizaciji prometnog sektora; napominje da se u okviru takvog zahvata zgrade mogu učiniti zdravijima, zelenijima i međusobno povezanim unutar četvrti te otpornijima na negativne učinke klimatskih promjena; poziva Komisiju da razmotri mogućnost proširenja područja primjene mobilnosti iz Direktive o energetske svojstvima zgrada uvođenjem minimalnih zahtjeva za infrastrukturu za parkiranje bicikala i mjesta za punjenje za električne bicikle, ako je to izvedivo, u različitim vrstama zgrada;

3. pozdravlja prepoznavanje važnosti zahtjeva za infrastrukturu vodova u novim stambenim i nestambenim zgradama kao jednog od uvjeta za brzo uvođenje mjesta za punjenje; poziva Komisiju da potiče uključivanje takvih zahtjeva u nacionalne okvire politika;
4. smatra da je potrebno postupno uvesti zahtjeve za minimalne standarde energetske svojstava u stambenim zgradama, hotelima i drugim smještajnim objektima u državama članicama, uz pridavanje posebne pozornosti financijskim i nefinancijskim poticajima za pojedinačne vlasnike i segmente; smatra da će se tako također neizravno olakšati dekarbonizacija sektora prometa i turizma;
5. naglašava da je dostupnost mjesta za punjenje jedan od poticaja privatnim vlasnicima stambenih nekretnina ili vlasnicima nekretnina da se odluče za rješenje u području e-mobilnosti; napominje, međutim, da se Direktivom o energetske svojstvima zgrada trenutačno utvrđuju samo zahtjevi u pogledu infrastrukture vodova za nove zgrade i zgrade na kojima se provodi opsežna obnova, a koje imaju više od deset parkirnih mjesta; ističe da se Direktivom predviđa izuzeće ako trošak postrojenja za punjenje i vodova premašuje 7 % ukupnog troška cijele obnove zgrade; poziva Komisiju da u suradnji s državama članicama provede analizu troškova kojom će ispitati moguće načine za poticanje nositelja projekata da uvedu odgovarajuću infrastrukturu za korisnike električnih vozila;
6. podsjeća da države članice moraju utvrditi zahtjeve za postavljanje određenog broja mjesta za punjenje za sve nestambene zgrade s više od dvadeset parkirnih mjesta do 1. siječnja 2025.; napominje, u tom pogledu, da je važno utvrditi nedostatke u provedbi Direktive o energetske svojstvima zgrada, u čiju bi reviziju trebalo uključiti odredbe za daljnje poticanje i olakšavanje uvođenja privatne i javne infrastrukture za punjenje u stambenim i nestambenim zgradama;

Pristupačnost i administrativne prepreke

7. naglašava da rješenja u području e-mobilnosti moraju biti lako dostupna svim građanima; u tom pogledu ističe potrebu za obnovom zgrada, uključujući parkirališta, kako bi se poboljšala pristupačnost za osobe smanjene pokretljivosti; nadalje, naglašava da je potrebno izdvojiti prostore za držanje uređaja za kretanje u obnovljenim i novim zgradama, uključujući prostore za invalidska kolica i dječja kolica;
8. pozdravlja priznavanje mjera koje su potrebne za olakšavanje i ubrzavanje uvođenja infrastrukture za punjenje uklanjanjem postojećih prepreka kao što su suprotstavljeni interesi i administrativna opterećenja; ističe, međutim, da administrativne prepreke i dalje postoje na nacionalnoj i lokalnoj razini u pogledu planiranja infrastrukture i postupaka izdavanja dozvola za infrastrukturu za punjenje i da one otežavaju uvođenje

infrastrukture za punjenje u novim i postojećim stambenim i nestambenim zgradama; naglašava da su potrebni dodatni naponi kako bi se uklonile te očite administrativne prepreke;

Komplementarnost javne i privatne infrastrukture

9. naglašava da punjenje električnih vozila u stambenim i nestambenim zgradama mora dopunjavati javno dostupnu infrastrukturu za punjenje kako bi se osigurali kapaciteti za punjenje električnih vozila; ističe potrebu za povećanjem ulaganja u e-mobilnost i uvođenjem infrastrukture za punjenje koja omogućuje pametno punjenje, koja može olakšati prilagodbu potrošnje u vršnim razdobljima i upravljanje potrošnjom te tako stvoriti jeftinije i učinkovitije elektroenergetske mreže koje iziskuju manje proizvodnih kapaciteta i infrastrukture;
10. smatra da je uvođenje javne, polujavne i privatne infrastrukture za pametno punjenje i dalje temeljni preduvjet za poticanje prihvaćanja električnih vozila na tržištu; stoga poziva na više ulaganja u zgrade i mobilnost, poticanje inovacija i uporabu digitalnih alata za e-mobilnost;
11. ističe da bi se relevantnim zakonima EU-a trebalo olakšati uvođenje mjesta za punjenje električnih vozila u kombinaciji s obnovama, izgradnjama novih zgrada i novim instalacijama; naglašava važnost ulaganja u javne stanice za punjenje duž koridora osnovne mreže i u sveobuhvatnoj mreži, ali naglašava da one mogu biti samo dodatak znatno većem broju mjesta za punjenje koja će biti potrebna u urbanim područjima; ističe da je dostupnost mjesta za punjenje u blizini kućanstava i radnih mjesta troškovno najučinkovitiji i najpraktičniji način za ubrzanje prijelaza voznih parkova na električnu energiju, budući da mjesta za punjenje na tim lokacijama služe kao temeljna nadopuna potrebnoj, ali skupljoj infrastrukturi za brzo punjenje;

Kohezija, investicijski mehanizmi i zgrade približno nulte energije

12. naglašava važnost osiguranja uključive, povezane i održive mobilnosti za sve Europljane i sve regije, uključujući najudaljenije regije; naglašava važnost promicanja alternativnih, uključivih, sigurnih i održivih načina prijevoza i infrastrukture koja je za to potrebna; poziva države članice da pri oblikovanju svojih zahtjeva za postavljanje minimalnog broja mjesta za punjenje utvrde socioekonomsku i teritorijalnu koheziju; potiče države članice da utvrde i riješe sve društvene, ekonomske, pravne, regulatorne i administrativne prepreke brzom razvoju mjesta za punjenje;
13. naglašava da se pri novogradnji i obnovama stambenih i nestambenih zgrada moraju uzeti u obzir ekološki aspekti, digitalna tranzicija i e-mobilnost; naglašava da je potrebno u najvećoj mogućoj mjeri održavati zahtjeve približno nulte energije za nove zgrade i za obnove;

MSP-ovi

14. naglašava činjenicu da će europska mala i srednja poduzeća (MSP-ovi), uključujući ona koja posluju u sektorima prometa i turizma, imati bitnu ulogu u Valu obnove; ističe da će inicijative kao što su usavršavanje i prekvalifikacija radnika biti od središnje važnosti za ostvarenje EU-ovih ciljeva u području klime;

15. ističe da je potrebno pružiti odgovarajuću financijsku potporu malim i srednjim poduzećima u građevinskom sektoru kako bi se potaknula i stimulirala izgradnja i obnova zgrada u skladu s minimalnim zahtjevima za energetska svojstva; potiče države članice da ispitaju moguće mjere kao što su porezne olakšice, uspostava djelotvornih sustava bankovnih zajmova i druga rješenja za financiranje za potporu malim i srednjim poduzećima u uvođenju pametnih privatnih mjesta za punjenje, čime se ujedno promiče prihvaćanje električnih automobila u njihovim voznim parkovima lakih gospodarskih vozila;

Obnove, dugoročne strategije za obnovu i urbanističko planiranje

16. ističe da obnova zgrada ima ključnu ulogu u dekarbonizaciji, integraciji obnovljivih izvora energije i digitalizaciji u prometnom sektoru; naglašava da će mjere energetske učinkovitosti i viša stopa obnove trenutnog fonda zgrada biti važne za postizanje kratkoročnih i dugoročnih klimatskih ciljeva EU-a te za olakšavanje doprinosa prometnog sektora tim ciljevima; u tom pogledu podsjeća na ambiciju Komisije, iznesenu u komunikaciji naslovljenoj „Val obnove za Europu”, da se barem udvostruče godišnje stope energetske obnove za sve zgrade i da se povećaju temeljite obnove;
17. naglašava da bi pri svim radovima povezanim s obnovom zgrada trebalo poštovati načelo „energetska učinkovitost na prvom mjestu” i doprinijeti cilju EU-a da se klimatska neutralnost postigne najkasnije do 2050.; poziva Komisiju i države članice da osiguraju da se privatne i javne financijske institucije putem odgovarajućih investicijskih mehanizama potiče da povećaju opseg obnove i izgradnje, da potaknu priljev kapitala prema krajnjim korisnicima i da privuku povrat ulaganja;
18. prepoznaje prednosti pristupa projektima obnove zgrada na razini četvrti i zajednice za pojačavanje sinergija i ekonomije razmjera te za iskorištavanje njihovih prednosti; smatra da je planiranje koje je više usmjereno na lokalnu razinu od ključne važnosti za jačanje veza između načina prijevoza, pristupačnosti i funkcionalnosti prostora koji pripadaju zajednici i susjedstava, kao i za integraciju mjera za ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu tim promjenama s ciljem poboljšanja kvalitete zraka i javnog zdravlja te očuvanja kulturne baštine;
19. smatra da poboljšanje energetske učinkovitosti zgrada može doprinijeti urbanoj obnovi, što je od ključne važnosti za zapošljavanje, obnovu zgrada te mijenjanje obrazaca mobilnosti i pristupačnosti, koji imaju važnu ulogu u promicanju održivog i kvalitetnog turizma;
20. potiče države članice da u svojim dugoročnim strategijama obnove pridaju posebnu pozornost obnovi parkirališta za automobile i ostalih relevantnih zgrada za punjenje električnih vozila, uzimajući pritom u obzir nacionalne i regionalne posebnosti; poziva države članice da što iscrpnije opišu kako će se te obnove provoditi, među ostalim uklanjanjem nesvjesne pristranosti i sustavnih strukturnih prepreka kao što su intersekcijske društveno-gospodarske i rodne nejednakosti; poziva Komisiju da pruži smjernice o provedbi dugoročnih strategija obnove;
21. naglašava da je potrebno cjelovito, usklađeno i uključivo urbanističko planiranje i promicanje sigurnih i održivih načina prijevoza i njihove potporne infrastrukture;
22. prepoznaje da je pri planiranju izgradnje stambene i nestambene infrastrukture za

punjenje i parkirnih mjesta važno u najvećoj mogućoj mjeri održati postojeće gradske zelene površine i održive gradske sustave odvodnje;

Nedostatak napretka država članica

23. primjećuje da je samo nekoliko država članica izvijestilo o obećavajućem napretku u području infrastrukture za punjenje električnih vozila u zgradama i na parkiralištima; izražava zabrinutost zbog nedostatka napretka u ostalim državama članicama i poziva na bržu dostupnost opsežnijih podataka; napominje da je većina država članica dostavila procjene o uvođenju električnih vozila i ciljeve za uvođenje električnih punjača za 2020.; međutim, ističe da su samo dvije trećine država članica dostavile podatke o ciljevima za 2025. i 2030.;
24. ističe da je nekoliko lokalnih tijela počelo izrađivati planove za dekarbonizaciju koji uključuju i utvrđivanje obvezujućih rokova za zabranu uporabe vozila s motorima s unutarnjim izgaranjem; poziva ta tijela da zajamče uključivanje namjenske financijske i tehničke potpore za prilagodbu svojeg fonda zgrada u svoje planove kako bi ispunila svoje planove za dekarbonizaciju;
25. podsjeća da energetska siromaštvo pogađa više od 50 milijuna osoba u EU-u, zbog čega bi trebalo pružiti pomoć kako bi se kućanstvima s niskim prihodima osigurala potpora u poštivanju standarda minimalnih energetske svojstava; smatra da je važno da države članice zajamče pristup električnoj energiji za ugrožene građane.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	27.10.2021
Rezultat konačnog glasovanja	+: 45 -: 3 0: 1
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Magdalena Adamowicz, Andris Ameriks, José Ramón Bauzá Díaz, Izaskun Bilbao Barandica, Paolo Borchia, Marco Campomenosi, Ciarán Cuffe, Johan Danielsson, Karima Delli, Anna Deparnay-Grunenberg, Ismail Ertug, Gheorghe Falcă, Giuseppe Ferrandino, Mario Furore, Søren Gade, Isabel García Muñoz, Jens Gieseke, Elsi Katainen, Elena Kountoura, Julie Lechanteux, Peter Lundgren, Benoît Lutgen, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Marian-Jean Marinescu, Tilly Metz, Cláudia Monteiro de Aguiar, Caroline Nagtegaal, Jan-Christoph Oetjen, Philippe Olivier, João Pimenta Lopes, Tomasz Piotr Poręba, Dominique Riquet, Dorien Rookmaker, Massimiliano Salini, Vera Tax, Barbara Thaler, István Ujhelyi, Henna Virkkunen, Petar Vitanov, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Roberts Zīle, Kosma Złotowski
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Clare Daly, Tomasz Frankowski, Maria Grapini, Roman Haider, Pär Holmgren, Patrizia Toia
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Karolin Braunsberger-Reinhold

KONAČNO POIMENIČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

45	+
ECR	Tomasz Piotr Poręba, Roberts Zīle, Kosma Złotowski
ID	Paolo Borchia, Marco Campomenosi, Roman Haider
NI	Mario Furore
PPE	Magdalena Adamowicz, Karolin Braunsberger-Reinhold, Gheorghe Falcă, Tomasz Frankowski, Jens Gieseke, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Benoît Lutgen, Marian-Jean Marinescu, Cláudia Monteiro de Aguiar, Massimiliano Salini, Barbara Thaler, Henna Virkkunen, Elissavet Vozemberg-Vrionidi
Renew	José Ramón Bauzá Díaz, Izaskun Bilbao Barandica, Søren Gade, Elsi Katainen, Caroline Nagtegaal, Jan-Christoph Oetjen, Dominique Riquet
S&D	Andris Ameriks, Johan Danielsson, Ismail Ertug, Giuseppe Ferrandino, Isabel García Muñoz, Maria Grapini, Vera Tax, Patrizia Toia, István Ujhelyi, Petar Vitanov
The Left	Clare Daly, Elena Kountoura, João Pimenta Lopes
Verts/ALE	Ciarán Cuffe, Karima Delli, Anna Deparnay-Grunenberg, Pär Holmgren, Tilly Metz

3	-
ID	Julie Lechanteux, Philippe Olivier
NI	Dorien Rookmaker

1	0
ECR	Peter Lundgren

Korišteni znakovi:

+ : za

– : protiv

0 : suzdržan

INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU

Datum usvajanja	9.11.2021
Rezultat konačnog glasovanja	+: 51 -: 11 0: 2
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Tom Berendsen, Vasile Blaga, Paolo Borchia, Marc Botenga, Markus Buchheit, Martin Buschmann, Jerzy Buzek, Maria da Graça Carvalho, Ignazio Corrao, Ciarán Cuffe, Josianne Cutajar, Pilar del Castillo Vera, Christian Ehler, Valter Flego, Niels Fuglsang, Lina Gálvez Muñoz, Claudia Gamon, Nicolás González Casares, Christophe Grudler, Henrike Hahn, Robert Hajšel, Ivo Hristov, Romana Jerković, Seán Kelly, Łukasz Kohut, Andrius Kubilius, Miapetra Kumpula-Natri, Marisa Matias, Eva Maydell, Dan Nica, Angelika Niebler, Mauri Pekkarinen, Markus Pieper, Clara Ponsatí Obiols, Sira Rego, Manuela Ripa, Jérôme Rivière, Robert Roos, Jessica Stegrud, Riho Terras, Grzegorz Tobiszowski, Pernille Weiss, Carlos Zorrinho
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Pascal Arimont, Damian Boeselager, Salvatore De Meo, Ismail Ertug, Eleonora Evi, Martin Hojsík, Janusz Lewandowski, Adriana Maldonado López, Dragoş Pîslaru, Dominique Riquet, Massimiliano Salini, Jacek Saryusz-Wolski, Susana Solís Pérez, Ivan Štefanec, Emma Wiesner
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Rosanna Conte, Rosa D'Amato, Claude Gruffat, Ska Keller, Harald Vilimsky, Petar Vitanov

KONAČNO GLASOVANJE POIMENIČNIM GLASOVANJEM U NADLEŽNOM ODBORU

51	+
NI	Clara Ponsatí Obiols
PPE	Pascal Arimont, Tom Berendsen, Vasile Blaga, Jerzy Buzek, Maria da Graça Carvalho, Pilar del Castillo Vera, Salvatore De Meo, Christian Ehler, Seán Kelly, Andrius Kubilius, Janusz Lewandowski, Eva Maydell, Angelika Niebler, Markus Pieper, Massimiliano Salini, Ivan Štefanec, Riho Terras, Pernille Weiss,
RENEW	Valter Flego, Claudia Gamon, Christophe Grudler, Martin Hojsík, Mauri Pekkarinen, Dragoş Pişlaru, Dominique Riquet, Susana Solís Pérez, Emma Wiesner
S&D	Josianne Cutajar, Ismail Ertug, Niels Fuglsang, Lina Gálvez Muñoz, Nicolás González Casares, Robert Hajšel, Ivo Hristov, Romana Jerković, Łukasz Kohut, Miapetra Kumpula-Natri, Adriana Maldonado López, Dan Nica, Petar Vitanov, Carlos Zorrinho
VERTS/ALE	Damian Boeselager, Ignazio Corrao, Ciarán Cuffe, Rosa D'Amato, Eleonora Evi, Claude Gruffat, Henrike Hahn, Ska Keller, Manuela Ripa

11	-
ECR	Robert Roos, Jessica Stegrud
ID	Paolo Borchia, Markus Buchheit, Rosanna Conte, Jérôme Rivière, Harald Vilimsky
NI	Martin Buschmann
THE LEFT	Marc Botenga, Marisa Matias, Sira Rego

2	0
ECR	Jacek Saryusz-Wolski, Grzegorz Tobiszowski

Korišteni znakovi:

+ : za

– : protiv

0 : suzdržan

